

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.II.20.767/2017/3. szám

A Debreceni Ítéltábla a dr. ... főtitkár, majd a fellebbezési eljárásban dr. ... jogtanácsos által képviselt **felperes neve** (cím) felperesnek - a dr. Szabó István ügyvéd (cím) által képviselt **alperes neve d.-i** (cím) lakos alperes ellen tagdíj megfizetése iránt indított perében a Debreceni Törvényszék 6.P.20.201/2017/17. számú ítélete ellen a felperes által 20. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét helybenhagyja.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

A felperest a Szekszárdi Törvényszék 2004. október 7-én jogerőre emelkedett Pk...../2004. számú végzésével vette nyilvántartásba. A szakszervezet 2010. szeptember 24-i keltezésű, a Tolna Megyei Bíróság Pk...../2004/24. számú végzésével nyilvántartásba vett és 2013. május 5-ig hatályos alapszabálya 33. pontja úgy szól, hogy „a tagsági viszony megszűnik:

- a) a tag által a szakszervezet felé tett írásbeli kilépési nyilatkozatával,
- b) a tag halálával,
- c) a tagdíj három havi önhibából történő nemfizetésével,
- d) kizárással.

Amennyiben három havi tagdíj nemfizetés megállapítása után a felszólítást követő 8 munkanapon belül a tag nem rendezi hátralékát, automatikusan törölni kell a nyilvántartásból".

Az alperes 2009. április 22-én lépett be a szakszervezetbe.

Az alperes által fizetendő tagdíj 2012. március 31-ig havonta 1 300 forint volt, s ugyanennyi lett volna 2015. december 31-ig, majd 2016. január 1. és 2016. június 30. között 1 800 forint/hó. Az alperes munkáltatója 2011. december 31-ig a havi tagdíjat levonta az alperes illetményéből, a 2012. január 1-jétől hatályos jogszabályváltozás következtében erre már nem volt lehetőség, ám az alperes 2012. január 1-jétől tagdíjfizetési kötelezettségének nem tett eleget.

2016. júliusában a szakszervezet felszólította az alperest az esedékessé vált, meg nem fizetett tagdíj-tartozás kiegyenlítésére, s mivel a felszólítás nem vezetett eredményre, kizárási eljárást indított vele

szemben. 2016. szeptember 25-én a szakszervezet vezető testülete a tagdíjfizetés elmulasztására figyelemmel az alperes tagsági jogviszonyának 2016. július 1-jei hatállyal történő megszüntetéséről határozott, egyben kötelezte az alperest a 2012. január 1. és 2016. június 30. között összegyűlt 73 200 forint meg nem fizetett tagdíj és annak kamata megfizetésére. Az alperes a 2016. október 12-i felpereshez címzett beadványában hivatkozott arra, hogy a tagsági jogviszonya már 2012. januárjától megszűnt.

A fizetési meghagyással indult, majd a kötelezett ellentmondása folytán perré alakult eljárásban a felperes 73 200 forint, ennek 2014. április 1-től járó kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy 2011 decemberében tagsági jogviszonyát kilépéssel megszüntette, így 2012. január 1-jétől tagdíjfizetési kötelezettség már nem terhelte. Másodlagosan utalt arra, hogy az akkor hatályban volt alapszabály 33/c) pontja értelmében a tagdíjfizetési kötelezettsége 3 hónapon át történő elmulasztására figyelemmel tagsági jogviszonya 2012. március 31-ével megszűnt, így tagdíjfizetési kötelezettsége legfeljebb ezen időpontig állt fenn.

Az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 3 900 forintot, ennek 2014. április 1-től járó kamatát, ezt meghaladóan a keresetet elutasította, s kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 11 180 forint perköltséget. Kötelezte az alperest, hogy az államnak térítsen meg 500 forint kereseti illetéket, s kimondta, hogy a további le nem rótt 9 500 forint illetéket az állam viseli.

Az ítélete indokolásában kifejtette, hogy a jogvita elbírálására a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.), valamint az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvény (Ectv.) rendelkezéseit kellett alkalmazni. A Ptk. 29. § (4) bekezdésének felhívásával hangsúlyozta, hogy ha jogszabály a jogi személy létrejöttét nyilvántartásba vételhez köti, a bejegyzett körülmények megváltoztatása harmadik személyek irányában csak akkor hatályos, ha a változást a nyilvántartásba bevezették. A 62. § (1) bekezdése szerint pedig az alapszabályban rendelkezni kellett többek között a tagsági jogviszony keletkezésének és megszűnésének módjáról és feltételeiről. A 2010. szeptember 24. és 2013. május 4. között hatályban volt létesítő okirat 33/c) pontja értelmében a tagdíjfizetési kötelezettség három hónapon keresztül történő elmulasztása esetén a tagsági viszony törléssel megszűnik, így a perbeli esetben az alperes tagsági viszonya 2012. március 31-ével, ezen alapszabálybeli rendelkezés értelmében megszűnt. Rámutatott, hogy a létesítő okirat e szabályának esetleges jogellenességére a felperes az adott esetben nem hivatkozhat. Okfejtése szerint az alapszabály 33/c) pontja utolsó mondata többféle értelmezésre ad lehetőséget, ám nem szolgál alapul arra a következtetésre, hogy a tagsági viszony megszűnésének további feltételei lennének a tagdíjfizetési kötelezettség három hónapon át történő elmulasztása esetében. Mindezekre tekintettel megítélése szerint az alperes összesen 3 900 forint tagdíj megfizetésével esett késedelembe, ezért ennek kiegyenlítésére kötelezte középárányos időtől járó kamatával együtt.

Hangsúlyozta, hogy a felperes nem tudta bizonyítani azon állítását, hogy tagsági jogviszonya 2011 decemberében kilépéssel megszűnt volna.

Megállapította, hogy arra tekintettel, hogy a felperes tagsági viszonya 2012. március 31-ével megszűnt, a szakszervezet 2016. szeptember 25-i határozata a jelen perben irreleváns, mert azt

olyan személlyel szemben hozta, aki a szakszervezetnek már nem volt tagja, így az az alperessel szemben hatálytalan.

A pernyertesség-pervesztesség arányát az alperesre kedvezőbben 95-5 %-ban határozta meg, ennek figyelembevételével az alperes terhére számolta el a felperes által előlegezett 5 000 forint összegű közjegyzői díj 5 %-át kitevő 250 forintot, ellenben javára vette figyelembe a jogi képviselője 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja és 4/A. § (1) bekezdése alapján megállapítható 9 000 forint+áfa, összesen 11 430 forint munkadíj 95 %-át, s ekként a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján a felperest kötelezte az alperes javára 11 180 forint perköltség megfizetésére.

A felperes személyes illetékmertességére figyelemmel le nem rótt kereseti illeték 5 %-ának állam javára történő megtérítésére az alperest kötelezte, s kimondta, hogy a további le nem rótt illetéket az állam viseli a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése, illetve 14. §-a alapján.

Az ítélettel szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben elsődlegesen kérte a határozat megváltoztatását és az alperes kereset szerinti marasztalását, másodlagosan indítványozta a törvényszék ítéletének hatályon kívül helyezését, és kötelezését a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára. A másodlagos fellebbezési kérelme indokaként hivatkozott arra, hogy a törvényszék nem tett eleget a Pp. 3. § (3) bekezdésében, illetve az 1/2009. (VI.24.) PK véleményben írt tájékoztatási kötelezettségének, ezzel az eljárás lényeges szabályait sértette meg. Érdemi álláspontjaként kifejtette, hogy az alapszabály 33/c) pontja az elsőfokú bíróság álláspontjával szemben nem ad lehetőséget többféle értelmezésre. Akként érvelt, hogy a törvényszék figyelmen kívül hagyta az egyesülési jogról szóló 2011. december 31-ig hatályos 1989. évi II. törvény, illetve a Ptk. fellebbezésben felhívott azon rendelkezéseit, mely a tagsági jogviszony megszűnése és a tagnyilvántartás között nyilvánvaló összefüggést határoz meg, azok elkülönítve nem értelmezhetők. Az elsőfokú bíróság lényegében egy jogsértő, jogszabályellenes alapszabálybeli rendelkezésre alapította az ítéletét, e körben utalt a Szegedi Ítéltábla, illetve a Kecskeméti Törvényszék egy-egy határozatára. Rámutatott, hogy az alperes tagsági viszonyának keletkezésekor hatályos alapszabály a tagdíj nem fizetés esetére a kizárás lehetőségét említette meg, ez azonban nem volt kötelező eljárás a szakszervezet részére. Hangsúlyozta, hogy az alperes tévedett, amikor úgy vélte, hogy a tagdíj nem fizetése automatikusan megszünteti a tagsági viszonyát, ezzel szemben mindaddig, amíg annak megszűnéséről dokumentumot nem kapott a tag, számolnia kellett tagdíjfizetési kötelezettségével. Eltúlzottnak találta az alperes javára megállapított perköltség összegét, kérte annak mérséklését esetleges pervesztessége esetére.

Az alperes a fellebbezési eljárásban nyilatkozatot nem tett.

Az ítéltábla erre irányuló fellebbezés hiányában nem érintette az elsőfokú bíróság ítéletének az alperest marasztaló rendelkezését a Pp. 253. § (3) bekezdésében írtakra figyelemmel.

A fellebbezést alaptalannak találta.

Az elsőfokú bíróság a jogvita elbírálásához szükséges mértékben a tényállást felderítette, a releváns tényeket ítéletében pontosan rögzítette, azok további kiegészítésére indokot az ítéltábla nem talált. Mivel a perbeli vita - figyelemmel a felek nyilatkozataira is - a rendelkezésre álló tények alapján felmerült jogkérdésben való döntést igényelt, a törvényszék nem követett el eljárási szabálysértést, amikor a feleket a további bizonyításra szoruló tényekről, a bizonyítási teherről, illetve a bizonyítás sikertelenségének következményeiről nem tájékoztatta. Erre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére tett indítványt alaptalannak találta.

Az elsőfokú bíróság helytállóan foglalt állást akkor, amikor hangsúlyozta, hogy az ügyben a szakszervezet 2010. szeptember 24-i keltezésű alapszabályának rendelkezéseit kell alkalmazni. Az alapszabálynak - egyebek mellett - elő kell segítenie a tag jogainak és kötelezettségeinek érvényesülését. A tagsági viszony létesítése és annak megszüntetése a szervezet tagjának diszkrecionális joga. A tagsági viszony megszűnésének eseteit a felperes 2010. szeptember 24-i alapszabálya 33. pontja sorolja fel. A létesítő okirat e pontjának c) alpontja szerint a tagdíj három havi önhibából történő nemfizetésével is megszűnhet a tagsági viszony, mert ez esetben a tagot - a fizetésre való felszólítást követő 8 munkanap elteltével - automatikusan törölni kell a nyilvántartásból.

A szervezet tagja a létesítő okirat rendelkezéseinek ismeretében dönt arról, hogy létesít-e tagsági viszonyt az adott szervezettel és az alapszabály rendelkezéseinek ismeretében dönt arról, hogy eleget tesz-e tagdíjfizetési kötelezettségének vagy annak három hónapon át történő nem teljesítése esetén számol a tagsági viszonya megszűnésével.

Az alapszabálynak - melyet egyébként a szervezet tagjai alkotnak meg, s fogadnak el a döntéshozó szerv (közgyűlés, küldöttgyűlés, kongresszus stb.) ülésén hozott határozattal - a tag érdekeit kell védeni (Ptk. 3:4. §). Amennyiben a szervezet tagja tagdíjfizetési kötelezettségének önhibáján kívül nem tett eleget, a fizetési kötelezettsége elmulasztása esetére a bírói gyakorlat elvárja a szervezettől, hogy szólítsa fel tagját a kötelezettsége teljesítésére és ha ez eredménytelen lenne, az esetben nyílik lehetőség a tagsági viszony megszüntetésére. Ez a gyakorlat, ez az elvárás a tag védelme érdekében alakult ki.

Abban az esetben viszont, ha a tag a szervezet felszólítására nem reagál, egyértelmű, hogy tagsági viszonyát nem kívánja fenntartani, azt meg akarja szüntetni és ennek módjaként nem a létesítő okirat által kínált más lehetőséget, például a kilépést választja, hanem annak tudatában hagy fel fizetési kötelezettségével, hogy annak következményeként a szervezet őt három hónap után automatikusan törli a nyilvántartásból.

A tagdíjhátralék kiegyenlítésére történő felszólítás eredménytelen volta esetén az alapszabály 33. pontjának nyelvtani értelmezése szerint is három havi nem fizetés után szűnik meg a tag tagsági viszonya, ami adott esetben 2012. március 31. Ez az időpont független attól, hogy a szakszervezet mikor észleli a tagja fizetési kötelezettsége elmaradását, mikor szólítja fel őt a „hátralék rendezésére”. Elfogadhatatlan az az eljárás, hogy mindaddig, míg a felszólító levélben írt határidő el nem telt, a tagsági viszony és a tagdíjfizetési kötelezettség is fennáll, mert ez nyilvánvalóan arra készítené a szakszervezetet, hogy minél később szólítsa fel tagját a tagdíj megfizetésére és így minél nagyobb összegű „hátralék” megfizetését igényelhesse. Az ítéletábra megítélése szerint - bár a tagdíjhátralék megfizetésére történő felszólító levél elküldésének idejére nincs sem jogszabályi, sem alapszabálybeli rendelkezés - elvárható az „észszerű” határidőn belüli felszólítás és a vitás kérdés mielőbbi rendezése annak érdekében, hogy a tagnyilvántartás adatai a valóságnak megfeleljenek. A tagnyilvántartás - szemben a felperes álláspontjával - nem konstitutív hatályú, mindössze deklarálja azt, hogy adott időpontban kik a szervezet tagjai.

A kizárási eljárással kapcsolatos előadásoknak a perbeli jogvita elbírálása szempontjából nincsen relevanciája, mert az alperes tagsági viszonya nem vitásan nem az alapszabály 33/d. pontjában írt okból szűnt meg.

Nincs jelentősége annak, hogy az alperes tagsági viszonya keletkezésekor hatályos alapszabály mit tartalmazott, a perbeli jogvita elbírálására az előzőekben írtak szerint a 2010. szeptember 24-i keltezésű létesítő okirat rendelkezései az irányadóak.

Mindezekre figyelemmel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel támadott részét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Nem találta alaposnak az ítéletábra a fellebbezés perköltséget kifogásoló érvelését. Az elsőfokú bíróság ítélete indokolásában a Pp. 81. §-ának (1) bekezdése, illetve a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet (R.) 3. § (2) bekezdés a) pontjának felhívásával indokolta a felperes terhére megállapított perköltség összegét. Az R. 3. § (2) bekezdés a) pontja alapján a jogi képviselő részére a pertárgyérték 5 %-a, de legalább 10 000 forint összegben állapítandó meg a munkadíj. Az ítéletábrának az előtte folyamatban volt perekből hivatalos tudomása van arról, hogy az alpereseket képviselő dr. Szabó István ügyvéd általános forgalmi adó fizetésére is kötelezett, így az őt illető munkadíj összegének megállapításánál az R. 4/A. § (1) bekezdésében írt általános forgalmi adót is el kell számolni. Annak, hogy a jogi képviselőt más ügyvéd helyettesítette a tárgyalásokon, a munkadíj összegének megállapításánál nincs jelentősége. Az R. 3. § (6) bekezdése valóban lehetőséget ad a munkadíj összegének mérséklésére, s ennek során azokat a szempontokat kell figyelembe venni, melyeket a felperes fellebbezésében helytállóan megjelölt, ám az esetleges mérséklés eredményeként sem csökkenthető a túlnyomó részt pernyertes fél képviselőjének munkadíja a fentiek szerint megállapítandó minimális összeg alá. Az ítéletábra ezért az alperesek képviselője javára megállapított munkadíj összegének további csökkentésére lehetőséget nem látott.

A fellebbezési eljárás során az alperesek nyilatkozatot nem tettek, költségük nem merült fel, ezért arról az ítéletábrának rendelkeznie nem kellett.

Az alaptalanul fellebbező felperes személyes illetékmentességére tekintettel a le nem rótt fellebbezési illetéket az állam viseli a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján.

Az ítéletábra a fellebbezést a Pp. 256/A. § (1) bekezdés f) pontja alapján bírálta el tárgyaláson kívül.

Debrecen, 2017. december 14.

Dr. Csiki Péter s.k. a tanács elnöke, Dr. Veszprémy Zoltán s.k. előadó bíró, Dr. Gárdosi Judit s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

- kiadó -